

جهادگران در عرصه‌های مختلف به یاری هموطنان شتافتند

روایت فعالیت‌های جهادی بانوان در مسجد قباب مهرشهر

جهادبانوان در روزهای سخت ایران

گروه‌های جهادی با هدف یاری‌رسانی به هموطنان، در روزهای سخت و شرایط بحرانی، دامنه‌ای گسترده از خدمات را بر عهده می‌گیرند. خدماتی که از بهداشت و درمان، تهیه و توزیع اقلام ضروری و فعالیت‌های فرهنگی آغاز می‌شود و تا سازندگی، کشاورزی، آموزش‌های مهارتی، اشتغال‌زایی و حمایت از مشاغل خانگی ادامه پیدا می‌کند. در این میان، بانوان جهادگر نیز با تکیه بر ظرفیت مسجد، خانواده و شبکه‌های مردمی، نقش مهمی در شکل‌دهی به حرکت‌های اجتماعی ایفا می‌کنند. خانم زهرا نخعی‌پور، مبلغ جهادگر و طلبه سطح دو حوزه علمیه جامعه‌الزهر(اس)، این روزها در مهرشهر گام‌های مهمی در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و حمایتی برداشته است. فعالیت‌هایی که نشان می‌دهد، جهاد تنها به حضور در میدان‌های سخت محدود نمی‌شود. به گفته خودش، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، تقویت خانواده و افزایش آگاهی جوانان نیز از موضوعاتی است که به حضور جدی تر گروه‌های جهادی و فرهنگی نیاز دارد.

■ ■ ■

جهاد برای بسیاری از مردم، مفهومی فراتر از حضور در میدان‌های دشوار و انجام اقدامات فوری است. گاهی جهاد در سکوت یک مسجد شکل می‌گیرد، جایی که چند بانوی دغدغه‌مند گرد هم می‌آیند، درباره مسائل مردم گفت‌وگو می‌کنند، برای گرهی کوچک راه‌حل می‌جویند و با تکیه بر اعتماد عمومی، حرکتی بزرگ را آغاز می‌کنند. گاهی نیز جهاد در سفرهای ساده، نذر قربانی، برگزاری یک نشست صمیمی، گفت‌وگو با جوانان یا تلاش برای افزایش آگاهی جامعه معنا پیدا می‌کند. این شکل از جهاد، آرام و بی‌ادعاست، اما آثار آن می‌تواند در زندگی افراد و خانواده‌ها ماندگار باشد. خانم زهرا نخعی‌پور، مبلغ جهادگر و طلبه سطح دو حوزه علمیه جامعه‌الزهر(اس)، از جمله بانوانی است که فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و مردمی خود را در مسجد قباب مهرشهر البرز دنبال کرده است. فعالیت‌های او و دیگر بانوان این مسجد در روزهای پرالتهاب جنگ، با جدیت بیشتری ادامه یافت و از برگزاری نشست‌های بصیرتی و دعا برای پیروزی جبهه حق تا جمع‌آوری کمک‌های مردمی و خدمت‌رسانی اجتماعی را دربر گرفت. روایت ایشان، تصویری از جهاد اجتماعی ارائه می‌کند که در آن مرز میان فعالیت فرهنگی، مذهبی و خدمت‌رسانی اجتماعی کمرنگ شده است. روایتی که از یک سو بر اهمیت معنویت و همدلی تأکید دارد و از سوی دیگر، توجه به مسائل اجتماعی و ریشه‌های آسیب‌ها را ضروری می‌داند.

مسجد

پایگاه خدمت و آگاهی

خانم نخعی‌پور، درباره فعالیت‌های جهادی بانوان در مسجد قباب مهرشهر می‌گوید: «فعالیت‌های جهادی ما در مسجد قباب مهرشهر پس از آغاز جنگ رمضان و شهادت رهبر معظم انقلاب اسلامی، رنگ‌وبوی دیگری گرفت و تلاش کردیم متناسب با شرایط جدید، حضور اجتماعی و فرهنگی خود را پررنگ‌تر کنیم». به گفته این مبلغ جهادگر، در آن روزها برنامه‌های مختلفی با محوریت تقویت روحیه مردم و حمایت از جبهه حق برگزار شد. برگزاری دعای توسل به نیت پیروزی جبهه حق و نذر قربانی برای روبری ما، آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای از جمله این برنامه‌ها بود. اقداماتی که در کنار وجه معنوی خود، بهانه‌ای برای گردهم آمدن مردم و تقویت پیوندهای اجتماعی فراهم کرد.

با این حال، او معتقد است فعالیت جهادی نباید تنها در برگزاری آیین‌ها و کمک‌های مالی خلاصه شود و بر اهمیت آگاهی‌بخشی و گفت‌وگو با مردم تأکید دارد و می‌گوید: «به نظر ما بیش از هر چیز در این شرایط، افزایش آگاهی مردم اهمیت داشت؛ چرا که در روزهای حساس، جامعه بیش از همیشه به آگاهی، شناخت و تحلیل درست مسائل نیاز دارد».

این نگاه، فعالیت‌های مسجد را از یک برنامه مناسبی فراتر می‌برد. مسجد در این تجربه، تنها محل برگزاری نماز و مناسک مذهبی نیست؛ بلکه به محلی برای گفت‌وگو، آموزش، شناسایی دغدغه‌های مردم، پیوند میان خیران و نیازمندان و تقویت سرمایه اجتماعی تبدیل می‌شود.

طلبه فعال جهادگر در توضیح این رویکرد می‌گوید: «از همین رو، نشست‌های بصیرتی و معرفی را جدی‌تر از گذشته دنبال کردیم و تلاش داشتیم در کنار فعالیت‌های خدماتی و حمایتی، زمینه گفت‌وگو، تبیین و افزایش آگاهی مخاطبان را نیز فراهم کنیم».

در روزهایی که جامعه با نگرانی، شایعه، اضطراب و ابهام روبه‌روست، آگاهی‌بخشی می‌تواند بخشی از نیازهای فوری مردم را پاسخ دهد. گفت‌وگوهای صمیمی و نشست‌های معرفتی، فرصتی برای شنیدن پرسش‌های مردم و ارائه پاسخ‌های روشن ایجاد می‌کند، به‌ویژه برای جوانانی که در معرض انواع پیام‌ها و روایت‌های متناقض قرار دارند.

فعالیت‌های جهادی معمولاً در نگاه نخست با توزیع بسته‌های معیشتی، جمع‌آوری کمک‌های مالی یا تأمین نیازهای فوری مردم شناخته می‌شوند. این اقدامات در روزهای سخت اهمیت فراوان دارند، اما به باور فعالان اجتماعی، جهاد واقعی زمانی اثرگذارتر می‌شود که در کنار پاسخ به نیازهای فوری، برای مسائل ریشه‌ای جامعه نیز برنامه داشته باشد. خانم نخعی‌پور یکی از دغدغه‌های مهم امروز را اعتیاد جوانان

سازماندهی کمک‌ها و همراه کردن مردم

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فعالیت‌های مسجد قباب مهرشهر، نقش فعال بانوان در سازماندهی کمک‌ها و همراه کردن مردم است. بانوان در بسیاری از محله‌ها، به دلیل ارتباط نزدیک با خانواده‌ها و شبکه‌های اجتماعی محلی، توانایی بالایی برای شناسایی نیازها و جلب مشارکت عمومی دارند. نخعی‌پور با اشاره به این ظرفیت می‌گوید: «از طریق کانون هلال ۱۴ بانوان و با همکاری خیران، مبلغ ۴۵ میلیون تومان جمع‌آوری شد که این مبلغ به نیت سلامتی رهبر معظم انقلاب اسلامی، صرف قربانی شد».

این رقم، نشانه‌ای از اعتماد و مشارکت گروهی است. هر مبلغی که از سوی مردم جمع می‌شود، حاصل گفت‌وگو، اعتمادسازی و ایجاد اطمینان نسبت به مسیر هزینه‌کرد آن است. در چنین حرکت‌هایی، بانوان نقش واسطه میان خیران، خانواده‌ها و گروه‌های جهادی را بر عهده می‌گیرند. این مشارکت در پوشش «ایران همدل» نیز ادامه پیدا کرد. خانم نخعی‌پور درباره این پوشش می‌گوید: «در این پوشش و در جریان روضه‌های خانگی، توانستم ۷۵ میلیون تومان از کمک‌های بانوان را جذب کنم».

روضه‌های خانگی در این تجربه، تنها محل برگزاری مراسم مذهبی باقی نماندند. این گردهمایی‌ها به بستری برای همدلی، کمک به نیازمندان و مشارکت اجتماعی تبدیل شدند. بانوان، در کنار برگزاری آیین مذهبی، درباره نیازهای مردم گفت‌وگو کردند و بخشی از دارایی خود را برای کمک به دیگران اختصاص دادند. این جهادگر فعال تصریح می‌کند: «روضه‌های خانگی تنها محل برگزاری مراسم

مذهبی نیستند، بلکه می‌توانند به بستری برای همدلی، کمک به نیازمندان و مشارکت اجتماعی نیز تبدیل شوند».

در این طرح، مشارکت بانوان تنها به کمک‌های نقدی محدود نشد. به گفته خانم نخعی‌پور، هشت قطعه طلا نیز اهدا شد؛ دو انگشتر، یک پلاک، یک زنجیر، یک عدد الگو و چهار سکه پارسیان. این اقلام، بخشی از سرمایه شخصی خانواده‌ها بود که با نیت کمک به مردم و همراهی با یک حرکت جمعی، به میدان آمد.

از کمک فوری تا حل ریشه‌ای مشکلات

و آسیب‌های حوزه خانواده می‌داند و تأکید می‌کند: «فعالیت جهادی تنها به توزیع بسته معیشتی یا جمع‌آوری کمک‌های مالی محدود نمی‌شود، بلکه باید مسائل و آسیب‌های اجتماعی را نیز جدی گرفت و برای آنها برنامه داشت».

این نگاه، مسئولیت گروه‌های جهادی را گسترده‌تر می‌کند. گروه جهادی، علاوه بر تأمین غذا یا کمک مالی، باید بتواند نشانه‌های آسیب را در محله شناسایی کند، خانواده‌های در معرض خطر را شناسد، جوانان را به گفت‌وگو و آموزش دعوت کند و در صورت نیاز، آنان را به مراکز تخصصی ارجاع دهد. خانواده و جوانان، دو محور اساسی در این مسیر هستند. بسیاری از آسیب‌های اجتماعی، زمانی جدی‌تر می‌شوند که گفت‌وگو در خانواده کاهش پیدا کند، جوان احساس بی‌پناهی کند یا دسترسی او به آموزش و مشاوره مناسب محدود باشد. در چنین شرایطی، مسجد می‌تواند به فضایی امن برای ارتباط، آموزش و حمایت تبدیل شود. نخعی‌پور می‌گوید: «اگر قرار است فعالیت جهادی اثر ماندگار داشته باشد، باید در کنار اقدامات فوری و حمایتی، به مسائل ریشه‌ای جامعه نیز توجه شود». او همچنین تأکید دارد: «پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، تقویت خانواده و افزایش آگاهی جوانان از جمله موضوعاتی است که نیازمند حضور جدی‌تر گروه‌های جهادی و فرهنگی است». این سخنان، ضرورت همکاری میان گروه‌های جهادی، کارشناسان اجتماعی، مربیان فرهنگی، خیران و نهادهای محلی را یادآور می‌شود. حل آسیب‌های اجتماعی با یک اقدام مقطعی ممکن نیست؛ بلکه به استمرار، شناخت دقیق، آموزش و پیگیری نیاز دارد.

مهارت، حمایت از مشاغل خانگی، معرفی افراد به مراکز درمانی و مشاوره‌ای، برگزاری کلاس‌های فرهنگی و تقویت فعالیت‌های جوانان نیز فعال شود. به این ترتیب، جهاد از یک اقدام مقطعی به فرآیندی مستمر برای توانمندسازی جامعه تبدیل خواهد شد. اقدامات و چکاپ حضور زهرا نخعی‌پور، در نهایت داستان مردمی است که در روزهای سخت، سهم خود را از مسئولیت اجتماعی فراموش نکردند. در این روایت، مسجد، خانه، هیئت و جمع‌های کوچک بانوان، هر کدام به بخشی از یک شبکه بزرگ همدلی تبدیل شده‌اند. شاید مهم‌ترین نکته همین باشد که جهاد اجتماعی همیشه با امکانات بزرگ آغاز نمی‌شود. ممکن است از یک مسجد، یک جمع کوچک بانوان و تصمیمی ساده برای «در کنار

مردم تنها در یافت‌کننده خدمات نیستند، بلکه می‌توانند بخشی از راه‌حل باشند. هر محله، ظرفیتی دارد که اگر درست شناسایی و ساماندهی شود، می‌تواند در حل مسائل همان محله نقش آفرین باشد. بانوان، خیران، صاحبان مشاغل خانگی، معتمدان محلی، مربیان و جوانان، هر کدام می‌توانند بخشی از این زنجیره را تشکیل دهند. در چنین مدلی، مسجد نقش هماهنگ‌کننده و پیونددهنده را بر عهده می‌گیرد. یک سسو، خیرانی قرار دارند که می‌خواهند کمک کنند و سوی دیگر، خانواده‌هایی هستند که به حمایت نیاز دارند. میان این دو، گروه‌های جهادی قرار می‌گیرند تا اعتماد ایجاد کنند، نیازها را شناسایی کنند و کمک‌ها را به مسیر درست هدایت کنند.

همین شبکه می‌تواند در حوزه‌های دیگری مانند آموزش

تجربه فعالیت‌های بانوان در مسجد قباب مهرشهر نشان می‌دهد: سرمایه اصلی گروه‌های جهادی، همیشه در اختیار داشتن امکانات گسترده یا منابع مالی فراوان نیست. گاهی اعتماد مردم، روحیه داوطلبانه و توانایی تبدیل یک دغدغه عمومی به حرکت جمعی، مهم‌ترین سرمایه یک گروه جهادی است. بانوی طلبه جهادگر با اشاره به تجربه خود می‌گوید: «آنچه در این مدت بیش از هر چیز برای ما اهمیت داشت، حفظ ارتباط با مردم و استفاده از ظرفیت خود مردم برای حل مسائل بود. وقتی بانوان، خیران و گروه‌های مردمی در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند، می‌توان اقدامات مؤثرتری انجام داد».

این سخن، بر یک واقعیت اجتماعی تأکید دارد و آن هم اینکه